

Ügyiratszám:336-1/2023.

Karácsony Gergely Főpolgármester Úr részére

**Budapest Főváros Önkormányzata
Főpolgármesteri Hivatal**

fopolgarmester@budapest.hu

Tárgy: az M3-as metró Határ úti aluljárójának teljes körű akadálymentesítése

Tisztelt Főpolgármester Úr!

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (a továbbiakban: MEOSZ, Szövetség) képviseletében eljárva az M3-as metró Határ úti aluljárójának és felszíni csomópontjának akadálymentesítése tárgyában fordulok Önhöz.

A Fővárosi Közgyűlés 2022-ben a **136/2022. (II. 23.) Főv. Kgy. számú határozatával** úgy döntött, hogy az M3-as metró Határ úti aluljárójának illetve felszíni csomópontjának akadálymentesítését a BKK Zrt. útján Megvalósítási Megállapodás alapján valósítja meg. A Fővárosi Közgyűlés a feladathoz kapcsolódóan előirányzat átcsoportosítást rendelt el. A Határ úti metróállomáson a vállalkozási szerződés hatályba lépése után megkezdődtek az előkészítő munkálatok, és az egyeztetések.

A Határ úti aluljárót érintő egyeztetési folyamat sajnálatos tapasztalata azonban, hogy **már a tervezés során az egyenlő esélyű hozzáférés követelménye nem érvényesült maradéktalanul, és a tervezők, az érdekvédelem erre vonatkozó észrevételeit is rendszerint figyelmen kívül hagyják. Ezáltal elsikkad az egyeztetések azon célja, hogy az érdekvédelmi szervezetek által felvetett jogszerű elvárásokra, a tervezők megfelelő műszaki megoldásokat dolgozzanak ki.**

A MEOSZ által jelzett problémák kapcsán a tervezők több alkalommal hivatkoztak arra, hogy módosításokra azért nincs lehetőség, mert a tervezés kezdetén – részletes tervismertetést követően – a műszaki tartalmat az érdekvédelmi szervezetek észrevételeinek figyelembevételével már pontosították. Többször jeleztük, hogy a korai szakaszban történt egyeztetéseken – a tervezők állításával ellentétben – nem vettünk részt, így véleményt sem nyilvánítottunk. A dokumentumok tanúsága szerint az előzetes egyeztetéseken a MEOSZ budapesti tagszervezete által alapított Egyetemes Tervezés Információs és Kutatóközpont (ETIKK) képviselője vett részt, és járult hozzá olyan akadálymentesítési megoldásokhoz, **amelyekkel azonosulni nem tudunk, mivel a hatályos jogszabályoknak és szabványoknak nem felelnek meg.**

A MEOSZ az M3-as metró érintő egyeztetési folyamatokban, érdemben a **fővárossal kötött 2018. májusi megállapodás óta vesz részt**. A megállapodás rögzíti, hogy a felek kötelezettsége az egyeztetés, és a kölcsönös tájékoztatásnyújtás. A MEOSZ kiemelt szerepét támasztja alá a folyamatban továbbá az *M3-as metróvonal Határ úti aluljáró felújítására vonatkozó 2021. évi közbeszerzési ajánlattételi/részvételi felhívás* (továbbiakban: közbeszerzési felhívás) azon része, amely szerint a beruházás elsődleges célfeladata Budapest Főváros Önkormányzata és a MEOSZ közötti együttműködési megállapodás részeként vállalt, **az M3-as metróállomások akadálymentesítésnek biztosítása**. Ennek ellenére a Határ úti aluljárót érintő egyeztetések során az alábbi akadálymentesítéssel összefüggő tervezési hiányosságokat tapasztaltuk:

menekítés

- nem kaptunk információt arról, hogy vészhelyzet esetén pontosan milyen tájékoztatást kapnak a fogyatékossgal élő emberek. Az állomáson a vészhelyzeti jelzésrendszer nem felel meg az egyenlő esélyű hozzáférést biztosító tájékoztatás, és menekítés követelményének. Ezt a helyzetet, annak ellenére is kezelni kell, hogy a vészhelyzeti jelzésrendszer a teljes metróhálózatra kiterjedő rendszer elemeként valósul meg,

tájékoztatás

- az M3-as metró korábban átadott állomásain tapasztaltak alapján, a Határi úti állomásnál már a tervezésnél jeleztük, hogy a "végállomás"-jelző feliratokon, a nyílként is értelmezhető háromszög, rendre a szerelvény haladási irányával ellentétes irányba mutat, amely megtévesztő. Észrevételeinket az érintetteknek nem továbbították, arra hivatkozva, hogy ez nem a tervezés feladatkörébe tartozik (2022. 05. 24-én írásban, képekkel szemléltetve jeleztük, hogy a vitatott jelölés a főváros más metróvonalaiival sincs összhangban)

méretkövetelmény problémák

- akadálymentes zuhanyzó: a tervezési program és a terv is tartalmaz akadálymentes zuhanyzót. A terv szerinti kialakítás esetén a mozgáskorlátozott személyek számára nincs biztosítva akadálymentes átöltözési lehetőség. A hiányosságot többször jeleztük, a tervezők a vonatkozó szabványt félreértelmezve, és a korábbi ETIKK általi jóváhagyásra hivatkozva (**melyek mellesleg nem mentesítik a tervezőt**) tájékoztattak, hogy a terveken nem módosítanak

Segélyhívógombok elhelyezési magassága:

- a tervező véleménye szerint a nyomógombos segélyhívóra a szabványok nem fogalmazznak meg külön követelményt, ezért a segélyhívónak a padlótól 30 cm-es magasságba való elhelyezése megfelelő. A MEOSZ ezzel az állásponttal nem ért egyet.

WC fülkék mérete:

- az akadálymentesség kérdéskörébe tartozik a "kényelmes" használhatóság is (*az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 2. §. 1.*), ezért észrevételeztük, hogy a férfi WC-be tervezett fülkék a méretezés nélküli terven vélelmezhetően nem felelnek meg az Országos Településrendezési és Építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendeletben (továbbiakban OTÉK) előírt minimális helyiségméretre vonatkozó követelményeknek. Jelzésünkre nem érkezett válasz.

A 2018 évi megállapodásunk célja, hogy az M3-as metróvonal teljes szakaszán olyan műszaki megoldások kerüljenek kialakításra, amely a mozgáskorlátozott emberek számára akadálymentes használatot tesznek lehetővé. **Ezek alól a menekítés, a segélyhívás, és az illemhelyiségek egyenlő esélyű hozzáférése sem lehet kivétel.** Hangsúlyozzuk ugyanakkor, hogy a mindenkor tervezőknek nem az érdekvédelmi szervezetek álláspontjának, vagy az általuk javasolt jó megoldásoknak kell megfelelniük, hanem a jogszabályok, és a vonatkozó szabványok előírásainak. Nem ad tehát felmentést sem a tervezőnek, sem a kivitelezőnek, sem a megrendelőnek az, ha egy érdekvédelmi szervezet képviselője – a fenti példával élve – úgy ítéli meg, hogy az akadálymentes zuhanyzóba nem szükséges az öltöztetőpad betervezése, annak ellenére, hogy ezt a vonatkozó szabvány előírja. **Egyetlen hatósági eljárásban sem lehet kimentési ok, ha a tervezők olyan – akár az érdekvédelem által jónak, vagy elégségesnek gondolt – megoldásokat terveznek, amely a szabványokban, vagy jogszabályokban előírtaknál megengedőbb, vagy azokkal ütközik.**

A szabványokban előírtaknak megfelelő kivitelezés az OTÉK szerint is előírás, ezt rögzíti az *50. § (3a) bekezdés, amely szerint az alapvető követelmények kielégítését a vonatkozó magyar nemzeti szabvány alkalmazásával vagy más, a követelmények legalább ezzel egyenértékű teljesítését biztosító megoldással lehet teljesíteni. Ez a kötelezettség az OTÉK 50. § (3) bekezdés d) pontja alapján az akadálymentességre is vonatkozik.*

Tudomásunk szerint éppen az időmúlása miatt, a **Határ úti aluljáró felújítása, és akadálymentesítése kapcsán** 2022-ben tervfelülvizsgálat történt, így a terveknek a hatályos jogszabályokon túl meg kell felelnie, az **MSZ EN 17210:2021 „Egyenlő eséllyel hozzáférhető és használható épített környezet. Működési követelmények”** c. szabványnak is. Mivel ez utóbbi szabvány számokat nem tartalmaz ezért annak kiegészítésére az **MSZ CEN/TR 17621:2023 „Egyenlő eséllyel hozzáférhető és használható épített környezet. Műszaki teljesítőképességi kritériumok és előírások”** c. műszaki jelentés használata javasolt.

A fent jelzett problémák okán jelenleg a Határ úti állomás egyeztetési folyamatában nem látjuk a kellő garanciát arra, hogy az épített környezet valamennyi fogyatékosággal élő személy számára egyenlő eséllyel hozzáférhető lesz. **Kérem Tisztelt Főpolgármester urat, szólítsa fel a tervezőket, és a kivitelezésért felelős szakembereket hogy tegyenek eleget az akadálymentesítés jogszabályi kötelezettségének!** A közbeszerzési felhívás szerint: az akadálymentesítési feladat helyszínenként változó így a metró **peron szint – aluljárószint – felszín** egységben kezelendő. Az Európai Unió források felhasználásával épült peron szinten a **horizontális alapelvek** teljesülésével összefüggésben fokozottan szem előtt tartották a **fogyatékosággal élő személyek számára biztosítandó hozzáférhetőséget.** A három szint egysége jegyében a Határ úti aluljáró tervezésekor és kivitelezésekor is tartsák azt szem előtt.

Amennyiben az aluljáró teljes körű akadálymentesítése a továbbiakban sem jelenik meg a tervezés, és a kivitelezés során, a MEOSZ jogi úton fog érvényt szerezni az egyenlő bánásmód követelményének, és közérdekű igényérvényesítés keretében az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához fordul. A MEOSZ minden eszközt igénybe fog venni annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott emberek a mindenki számára nyújtott közösségi közlekedési szolgáltatásokban egyenlő eséllyel az **őket megillető méltósággal vehessenek részt.** A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés magában foglalja, hogy a közlekedési rendszereknek, a tömegközlekedési eszközöknek, az utasforgalmi létesítményeknek alkalmasnak kell lenniük a fogyatékkal élő személyek általi kényelmes, biztonságos, önálló igénybevételre.

Reményemet fejezem ki, hogy a Határ úti állomás akadálymentesítésének folyamatában a MEOSZ – a jogi út helyett – továbbra is véleményezéssel, és tanácsadással tudja segíteni a munkát, mivel számunkra a valós, elkészült állapot megfelelése a cél.

Kérem Főpolgármester Urat, hogy a tervezőket, és kivitelezőket fentiek szerint szólítsa fel az akadálymentesség jogszabályi követelményének betartására. Jelen leveletem a **BKK-Budapesti Közlekedési Központ Zrt. vezérigazgatójának** is tájékoztatásul megküldtem.

Budapest, 2023. április 11.

Tisztelettel:

Kovács Ágnes
elnök